

Стромчинська Тетяна Вікторівна
студентка гр. ФФМ-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к. е. н., доцент Коваль С. Л.

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

В умовах розбудови ринкової економіки якість виконання державою своїх конституційних функцій та її фінансові можливості залежать від величини бюджету. З метою мобілізації необхідних бюджетних ресурсів держава змушена організовувати розподільчі процеси таким чином, щоб забезпечити надходження до бюджету у терміни та обсяги, потрібні для повноцінної реалізації відповідних повноважень. Тому, на кожному етапі розвитку країни актуальними були, є і будуть питання наповнення дохідної частини бюджету.

Доходи бюджетів згідно Бюджетного кодексу України класифікують на податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, трансферти. Важливою передумовою соціально-економічного розвитку України є формування достатнього обсягу доходів державного бюджету. Проаналізуємо формування дохідної частини Державного бюджету України у розрізі основних джерел надходжень у динаміці (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка та структура доходів Державного бюджету України за 2017–2020 рр.*

Показники	2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %
Податкові надходження	627,2	79,1	753,8	81,2	799,8	80,1	851,1	79,1
Неподаткові надходження	128,6	16,2	164,7	17,7	186,8	18,7	213,0	19,8
Доходи від операцій з капіталом	0,3	0,04	0,7	0,1	0,18	0,02	0,04	0,0
Цільові фонди	29,8	3,8	0,2	0,02	1,8	0,2	0,2	0,02
Трансферти	7,6	1,0	8,8	1,0	9,9	1,0	11,7	1,1
Всього	793,4	100	928,1	100	998,3	100,0	1076,0	100,0

*Складено та розраховано за [1; 2; 3; 4]

Як видно із показників, представлених у табл. 1, податкові надходження становили визначальну частку доходів Державного бюджету України. Так, впродовж аналізованого періоду питома вага податкових надходжень коливалась в межах 79,1–81,2% і становила: у 2017 р. – 79,1% , у 2018 р. – 81,2%, у 2019 р. – 80,1%; у 2020 р. – 79,1%.

Структуру доходів Державного бюджету України у 2020 р. представлено на діаграмі (рис. 1).

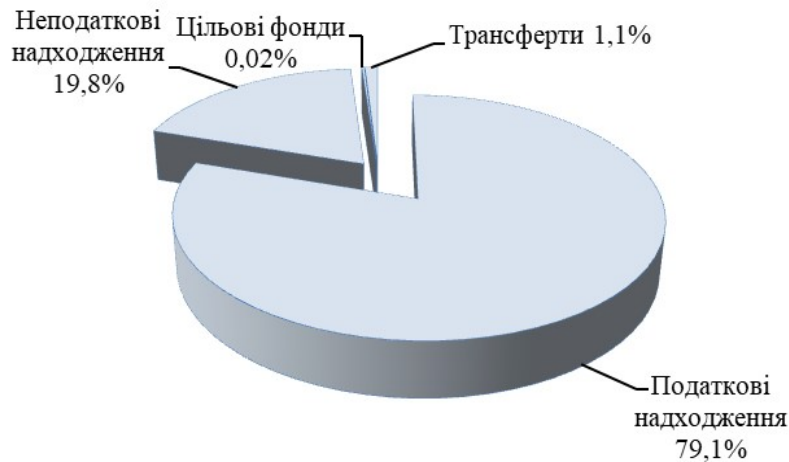

Рис. 1. Структура доходів Державного бюджету України у 2020 р.*

*Побудовано та розраховано за [4]

Як бачимо із показників, відображених на діаграмі (рис. 1), найбільшу питому вагу у доходах державного бюджету за підсумками 2020 р. становили податкові надходження – 79,1%. Неподаткові доходи становили 19,8% доходів державного бюджету; трансферти – 1,1%; цільові фонди – 0,02%.

Враховуючи, що податкові надходження займають переважну частину доходів бюджету проаналізуємо їх структуру (рис. 2).

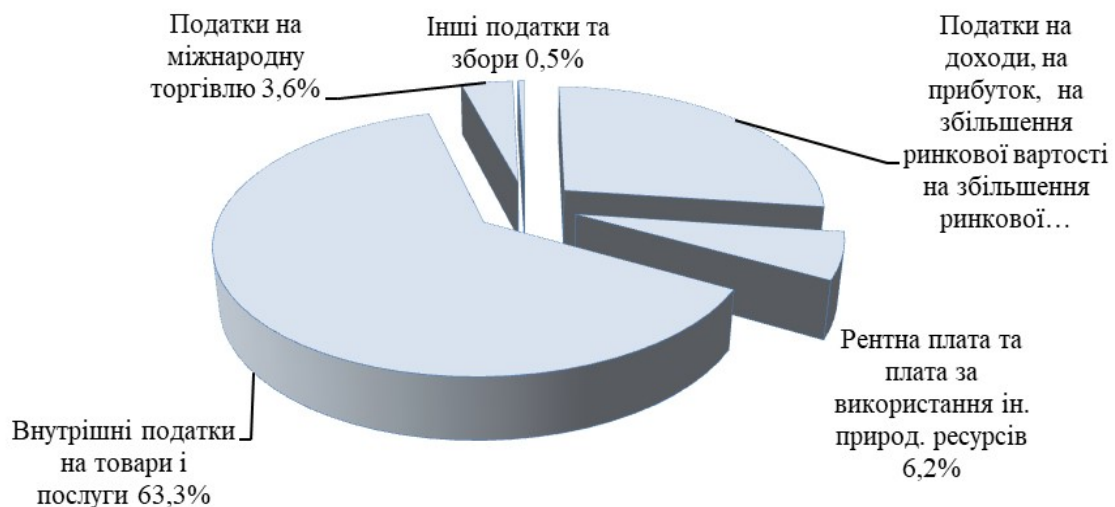

Рис. 2. Структура податкових надходжень Державного бюджету України у 2020 р.*

*Побудовано та розраховано за [4]

Як видно із показників, відображених на діаграмі (рис. 2), податкові надходження державного бюджету розподілилися у такому співвідношенні:

- внутрішні податки на товари і послуги – 63,3%;
- податки на доходи, на прибуток – 26,5%;
- податки на міжнародну торгівлю – 3,6%;
- рентна плата за використання інших природних ресурсів – 6,2%.

Проведений аналіз структури доходів державного бюджету свідчить, що основним джерелом наповнення дохідної частини є податкові надходження (79,1–81,2%). Найбільшу питому вагу в загальній структурі податкових надходжень до державного бюджету склали внутрішні податки на товари та послуги (50,1–65,5%). Не менш важливими є надходження від податків на доходи, податків на прибуток, податків на збільшення ринкової вартості (17,9–21,7%).

Список використаних джерел:

1. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2017-rik>.
2. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2018 рік. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2018-rik>.
3. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2019 рік. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2019-rik>.
4. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2020 рік. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2020-rik>.